

Sygn. akt **III AUa 448/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Wiesława Stachowiak /spr./

Sędziowie: SSA Małgorzata Woźniak-Zendran

del. SSO Renata Pohl

Protokolant: st. sekr. sądowy Beata Tonak

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2019 r. w Poznaniu

sprawy **M. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.**

o przywrócenie prawa do renty

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 28 lutego 2018 r. sygn. akt IV U 2086/17

oddala apelację.

del. SSO Renata Pohl	SSA Wiesława Stachowiak	SSA Małgorzata Woźniak-Zendran
----------------------	-------------------------	--------------------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 czerwca 2017 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił wnioskodawczyni **M. P.** prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ komisja lekarska ZUS orzekła, iż wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy ani do samodzielnej egzystencji.

M. P. złożyła odwołanie od powyższej decyzji, zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz odwołującej kosztów postępowania według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 28 lutego 2018r. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, w sprawie o sygn. akt IV U 2086/17, zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przywrócił wnioskodawczyni M. P. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy poczynając od dnia 1 maja 2017r. - na stałe.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Wnioskodawczyni M. P., urodzona (...), z zawodu tkacz, pracowała jako tkacz oraz jako cukiernik, uprawniona była do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 08.05.1990 r. Decyzją z dnia 05.04.2013 r. przyznano wnioskodawczyni prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do dnia 30.04.2017 r.

We wniosku z dnia 28.03.2017r. wnioskodawczyni domagała się ponownego ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 25.04.2017 r. uznał, że wnioskodawczyni jest trwale częściowo niezdolna do pracy. Sprawę przekazano do rozpoznania komisji lekarskiej ZUS, która dokonując oceny stanu zdrowia wnioskodawczyni orzeczeniem z dnia 24.05.2017 r. ustaliła, że wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy.

Powyższe skutkowało wydaniem przez ZUS decyzji z 09.06.2017 r. odmawiającej wnioskodawczyni prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Na podstawie opinii biegłych sądowych u wnioskodawczyni rozpoznano: przewlekły zespół bólowy kręgosłupa na tle zmian zwyrodnieniowych i dyskopatycznych z lewostronną rwą kulszową i niedowładem stopy lewej, otyłość brzuszna, nadciśnienie tętnicze, cukrzycę typu II, żylaki kończyn dolnych i nawracające stany zapalne górnego odcinka przewodu pokarmowego. W łącznej opinii biegłych sądowych lekarzy: neurologa, ortopedy i kardiologa wskazano, że biorąc pod uwagę stopień zaawansowania zmian zwyrodnieniowych oraz stopień zaawansowania zmian klinicznych i wiek wnioskodawczyni, jest ona częściowo niezdolna do pracy, na trwałe.

W oparciu o wyżej ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy wskazał, że odwołanie jest zasadne.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy wnioskodawczyni jest nadal, tj. po dniu 30.04.2017 r., chociażby częściowo niezdolna do pracy, a jeżeli tak – to na jaki okres.

Sąd Okręgowy powoływał następnie przepisy art. 57 ust. 1 oraz art. 12 i 13 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wskazując, że wnioskodawczyni jest osobą nadal, tj. po dniu 30.04.2017 r., trwale częściowo niezdolną do pracy, co wynika z opinii biegłych: neurologa, ortopedy oraz kardiologa. Biegli określili dolegliwości wnioskodawczyni, ich wpływ na możliwość wykonywania pracy, uzasadnili, że trwały charakter niezdolności do pracy wynika ze stopnia zaawansowania zmian zwyrodnieniowych oraz zaawansowania zmian klinicznych, biorąc pod uwagę wiek wnioskodawczyni. Sąd Okręgowy przychylił się w całości do powyższych ustaleń biegłych lekarzy sądowych w zakresie oceny stanu zdrowia M. P..

Jednocześnie Sąd Okręgowy nie uwzględnił zastrzeżeń pozwanego zawartych w piśmie procesowym z dnia 03.01.2018 r. złożonych do opinii biegłych sądowych i oddalił wnioski o wydanie opinii uzupełniającej.

Wobec powyższego, w oparciu o powołane wyżej przepisy oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Apelację od powyższego wyroku złożył organ rentowy, zaskarżając wskazane orzeczenie w całości i zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania cywilnego, a w szczególności: art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. poprzez wadliwą ocenę dowodów oraz naruszenie granic swobodnej oceny dowodów przez przyjęcie, iż wnioskodawczyni jest nadal częściowo niezdolna do pracy od dnia 1.05.2017r. na stałe, podczas gdy okoliczność ta nie została dostatecznie potwierdzona w zebranych materiale dowodowym,
2. nierozpoznanie istoty sprawy poprzez niedopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych, w szczególności biegłego neurologa na okoliczność ustalenia czy odwołująca jest nadal częściowo niezdolna do pracy oraz dlaczego orzeczenie komisji lekarskiej nie jest słuszne,

3. naruszenie przepisów prawa materialnego art. 12 ust. 1 i 3 w zw. z art. 13 w zw. z art. 107 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez niewłaściwe zastosowanie i przywrócenie wnioskodawczyni prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 1.05.2017r. na stałe.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wnosił o zmianę wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Odwołujący wniósł o oddalenie apelacji organu rentowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew zarzutom apelującego Sąd Okręgowy wydał trafne rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w całokształcie okoliczności faktycznych sprawy oraz w treści obowiązujących przepisów prawnych. W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd pierwszej instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał wszechstronnej oceny całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. W pisemnych motywach zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy wskazał, jaki stan faktyczny stał się jego podstawą oraz podał na jakich dowodach oparł się przy jego ustalaniu. Sąd Apelacyjny ustalenia Sądu I instancji w całości uznał i przyjął jako własne, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAP 1999/24/776 oraz z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 233/09, LEX nr 585720 i z dnia 24 września 2009 r., II PK 58/09, LEX nr 558303). Również rozważania prawne, które skłoniły Sąd pierwszej instancji do uwzględnienia odwołania od zaskarżonej decyzji są trafne i Sąd Odwoławczy podziela je także w całości.

Na obecnym etapie postępowania jedyną sporną przesłanką przywrócenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, o którym mowa w art. 61 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, było ustalenie, czy odwołująca jest nadal osobą co najmniej częściowo niezdolną do pracy, zgodnie z art. 12 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego - na podstawie art. 12 ust. 1 i 3 ww. ustawy - Sąd Okręgowy prawidłowo przyjął, że odwołująca jest osobą nadal (tj. po dniu 30.04.2017r.) częściowo niezdolną do wykonywania pracy zarobkowej, a w konsekwencji przysługuje jej prawo do dalszej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, od dnia 1.05.2017r., a niezdolność do pracy ma charakter trwały.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego argumentacja przedstawiona przez skarżącego nie wskazuje na żadne okoliczności, które mogłyby podważyć prawidłowość wyroku Sądu Okręgowego, w szczególności apelujący nie zakwestionował skutecznie ustalenia przez Sąd I instancji istnienia dalszej częściowej niezdolności do pracy – na trwałe, z przyczyn neurologicznych i ortopedycznych, poczynionego w oparciu o prawidłowo ocenioną łączną opinię biegłych sądowych lekarzy neurologa, kardiologa i ortopedy.

Wskazać należy, że w postępowaniu sądowym ocena całkowitej bądź częściowej niezdolności do pracy, w zakresie dotyczącym naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania pracy wymaga wiadomości specjalnych, a zatem dopuszczenia dowodu z opinii biegłego sądowego. W takiej sytuacji, sąd nie może orzekać wbrew opinii biegłych sądowych. Jednak w sprawach o rentę z tytułu niezdolności do pracy ostatecznie zawsze decyduje sąd, gdyż niezdolność do pracy, jako przesłanka renty, ma tu znaczenie prawne (art. 12 i 13 ustawy o emeryturach i rentach z FUS), tak Sąd Najwyższy w wyroku z 3 września 2009 r. (sygn. III UK 30/09, LEX nr 537018).

Zgodnie z art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym przy ocenie stopnia i

przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 ust. 1 ustawy).

W zakresie oceny stopnia niezdolności ubezpieczonego do pracy i okresu trwania tej niezdolności Sąd I instancji prawidłowo oparł się przede wszystkim na opinii łącznej biegłych sądowych lekarzy neurologa, kardiologa i ortopedy, tj. biegłych o specjalnościach odpowiadających schorzeniom wnioskodawczyni. Biegli jednoznacznie i zgodnie uznali, że biorąc pod uwagę stopień zaawansowania zmian zwyrodnieniowych i klinicznych (przewlekły zespół bólowy kręgosłupa na tle zmian zwyrodnieniowych i dyskopatycznych z lewostronną rwą kulszową i niedowładem stopy lewej) oraz wiek wnioskodawczyni, jest ona nadal częściowo niezdolna do pracy, na trwałe. Biegli rozpoznali u wnioskodawczyni nasilony zespół bólowy kręgosłupa z ograniczeniem jego ruchomości oraz objawy ubytkowe ze zniesieniem odruchów, osłabieniem siły mięśniowej i utrudnionym chodem. Jednocześnie na podstawie opinii biegłych można jednoznacznie ustalić, że trwały charakter niezdolności do pracy wynika właśnie ze stopnia zaawansowania powyższych zmian chorobowych oraz wieku wnioskodawczyni (urodzona (...)), bowiem nie ma rokowań na odzyskanie zdolności do pracy przez wnioskodawczynię.

Istotne jest także, że wnioski zawarte w opinii biegłych sądowych były zgodne z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z 25.04.2017r., który także wskazał, że u odwołującej nadal występuje istotnego stopnia upośledzenie funkcji narządu ruchu a charakter zespołu chorobowego nie rokuje poprawy, co skutkuje orzeczeniem dalszej częściowej niezdolności do pracy na trwałe.

Uwzględniając powyższe – Sąd I instancji słusznie uznał zatem łączną opinię biegłych sądowych za obiektywną i przekonującą i nie znalazł podstaw do kwestionowania jej rzetelności. W konsekwencji - na podstawie art. 233 § 1 k.p.c. - pozwalało to na zastosowanie jej jako podstawy do wydania orzeczenia w niniejszej sprawie.

Podkreślić należy, że pozwany zarzucając naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. poprzez wadliwą ocenę dowodów, nie wykazał na czym miałyby polegać błędna, w ocenie apelującego, ocena materiału dowodowego. W szczególności zarzut ten nie może opierać się wyłącznie na zaprezentowaniu przez skarżącego subiektywnej oceny dowodów, polegającej na uznaniu za wiarygodne opinii lekarza neurologa konsultanta ZUS czy orzeczenia komisji lekarskiej ZUS, które były niekorzystne dla odwołującej.

Wbrew zarzutom apelującego - miarodajności opinii biegłych sądowych nie podważa sam tylko fakt, że zawiera ona wnioski odmienne od ustaleń zawartych w opinii neurologa – konsultanta ZUS. Biegli odmiennie ocenili wpływ schorzeń narządu ruchu odwołującej na jej dalszą niezdolność do pracy, jednocześnie wskazując, że nie podzielają stanowiska komisji lekarskiej ZUS wyrażonego w orzeczeniu z dnia 24.05.2017r. Tymczasem komisja lekarska wydała orzeczenie m.in. właśnie w oparciu o opinię lekarza konsultanta neurologa ZUS, który także nie stwierdził upośledzenia funkcji narządu ruchu w stopniu ograniczającym zdolność do pracy (poza upośledzeniem stopy lewej). W ocenie Sądu Apelacyjnego biegli jednoznacznie zakwestionowali taką ocenę stanu zdrowia wnioskodawczyni wyrażoną w opinii komisji lekarskiej ZUS, jednocześnie przeciwstawiając jej własną ocenę schorzeń odwołującej, uwzględniającą stopień ich zaawansowania i wiek wnioskodawczyni.

Nie było podstaw do dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego neurologa zgodnie z wnioskiem pozwanego, bowiem istota sprawy została w sposób dostateczny wyjaśniona, zaś dopuszczanie kolejnych dowodów doprowadziłoby jedynie do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania. Podkreślić należy, że Sąd Okręgowy nie był zobowiązany do uwzględniania wniosków dowodowych pozwanego o dopuszczanie dowodów z opinii kolejnych biegłych, tak długo, aż udowodni on korzystną dla siebie tezę. Również na etapie postępowania apelacyjnego nie było podstaw do uzupełnienia postępowania dowodowego zgodnie z wnioskiem apelującego. Istota sprawy sprowadzała się bowiem do oceny spornej przesłanki niezdolności do pracy wnioskodawczyni, zaś okoliczność ta została w sposób dostateczny wyjaśniona na podstawie przeprowadzonej łącznej opinii biegłych neurologa, ortopedy i kardiologa.

Wobec powyższego, zdaniem Sądu Apelacyjnego, zarzuty apelującego nie mogły zasługiwać na aprobatę, a przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że odwołująca ma prawo do dalszej renty z tytułu częściowej niezdolności do wykonywania pracy zarobkowej, na stałe, trzeba uznać za prawidłowe i mające odzwierciedlenie w ustalonym stanie faktycznym.

Konkludując, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. apelację oddalił, nie znajdując podstaw do jej uwzględnienia.

del. SSO Renata Pohl	SSA Wiesława Stachowiak	SSA Małgorzata Woźniak-Zendran
----------------------	-------------------------	--------------------------------